

Received	Reviewed	Published	Doi Number
14.02.2017	15.03.2017	24.04.2017	10.18298/ijlet.1680

A BARD IN THE CONTEXT OF VALUES EDUCATION: NESET ERTAS

---

*Ahmet Zeki GÜVEN*¹

ABSTRACT

Values, which are defined as beliefs and assumptions enabling human beings to distinguish between good and bad behavior, play an important role in ensuring social cohesion, social unity and continuity and transferring these elements to the next generations. Values play an important role in peoples' preferences and behavior by influencing their thoughts and feelings. Values education which has been evaluated under the name of moral and character education to the present, has begun to take place in education programs especially in recent years. In Turkey, the Ministry of Education has started to include values education in programs implicitly and recommended teaching of values education in schools by introducing regulations regarding this issue. The purpose of the study is to examine the concept of values in folk songs writyten by Neset Ertas who was the best bard of Turkish folk music. In the study, folk songs, which were included in the first and second Garip Bülbül Neset Ertas books(Poignant Nightingale Neset Ertas) written by Erol Parlak, were examined in terms of values education and the findings were interpreted.

Key Words: Values Education, Folk Bard, Neset Ertas.

DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA BİR OZAN: NEŞET ERTAŞ²

ÖZET

İnsanoğlunun iyi ile kötü davranışlar arasında ayırım yapmasına olanak sağlayan kabuller ve inançlar olarak tanımlanan değerler toplumsal birlik, beraberlik ve sürekliliğin sağlanması ve bunların sonraki kuşaklara aktarılmasında büyük öneme sahiptir. Değerler, insanların duygu ve düşüncelerini etkileyerek onların tercih ve davranışlarında önemli roller oynarlar. Geçmişten günümüze, ahlâk eğitimi, karakter eğitimi gibi adlarla anılan değerler eğitimi, özellikle son yıllarda eğitim programlarında da yer edinmeye başlamıştır. Türkiye'de de Milli Eğitim Bakanlığı örtük bir şekilde programlarda değerler eğitimine yer vermeye başlamış, bu konuyla ilgili çeşitli yönergeler düzenleyip okullarda uygulanmasını salık vermiştir. Bu çalışmada amaç Türk Halk Müziği'nin güçlü sesi, Neşet ERTAŞ'ın kendi yazdığı türkülerde değer kavramını incelemektir. Çalışmada Erol Parlak tarafından yazılan *Garip Bülbül Neşet Ertas 1-2* kitaplarında yer alan türküler değer eğitimi bakımından incelenmiş, ulaşılan bulgular yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değer eğitimi, halk ozanı, Neşet Ertas.

---

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, ahmetzekiguven@hotmail.com

² Bu çalışma İNES 2016 Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi'nde sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş şeklidir.

1. Giriş

1.1. Değer ve Değer Sınıflandırması

Toplumsal birlik, beraberlik ve sürekliliğin sağlanmasının en temel yolu toplumların sahip olduğu değerleri korumasına ve bunu kendisinden sonraki kuşaklara aktarmasına bağlıdır. İnsanoğlunun iyi ile kötü davranışlar arasında ayırım yapmasına olanak sağlayan kabuller ve inançlar olan değerler, bu açıdan bakıldığında, insanların duygu ve düşüncelerini etkileyerek onların tercih ve davranışlarında önemli roller oynarlar. Bu açıdan bakıldığında değerler sadece bir topluma has olabileceği gibi evrensel de olabilirler. Örneğin her toplumun kendisine has milli değerleri varken, dürüstlük, yardımseverlik gibi değerler ortak evrensel değerlerdendir.

Değerler üzerine pek çok sınıflandırma yapılmıştır. Bu sınıflandırmalardan ilki Rokeach (1973) tarafından yapılmıştır. Rokeach, bütün insanların birbirine benzer 36 değere sahip olduğunu belirtir. Bu 36 değeri amaç ve araç değerler olmak üzere iki sınıfa ayıran Rokeach, amaç değerler içerisinde rahat bir hayat, heyecanlı bir hayat, başarı duygusu, barış içinde bir dünya, güzelliklerin dünyası, eşitlik, mutluluk, iç düzen, yaşlı sevgisi, ulusal güvenlik, memnuniyet, kurtuluş, özsaygı, toplumsal kabul, dostluk, bilgelik, özgürlük, aile güvenliği gibi değerlere yer verir. Araç değerlerde ise, tutku (hırs), geniş fikirlilik, kabiliyet, neşe, masumiyet, cesaret, bağımsızlık, entelektüellik, mantık, sevme, itaatkâr olma, kibarlık, sorumluluk, özdenetim, yardımseverlik, affedicilik gibi değerlere yer verir. Rokeach'tan sonra değerlerle ilgili yapılan en önemli sınıflandırma Schwartz tarafından yapılan sınıflandırmadır. Schwartz, Rokeach'ın yapmış olduğu sınıflandırmada bazı değişiklikler yaparak 10 temel grupta 57 değer olarak gruplandırma yapmıştır. Bu değer grupları ve bu gruplar içerisinde yer alan değerler şunlardır (Kağıtçıbaşı ve Kuşdil, 2000, s.61):

- 1- *Güç: Sosyal güç sahibi olmak, otorite sahibi olmak, zengin olmak, toplumdaki görüntüsünü koruyabilmek, insanlar tarafından benimsenmek,*
- 2- *Başarı: Başarılı olmak, yetkin olmak, hırslı olmak, sözü geçen biri olmak, zeki olmak,*
- 3- *Hazcılık: Zevk, hayattan tat almak,*
- 4- *Uyarılım: Cesur olmak, değişken bir hayat yaşamak, heyecanlı bir yaşantı sahibi olmak,*
- 5- *Özyönelim: Yaratıcı olmak, merak duyabilmek, özgür olmak, kendi amaçlarını seçebilmek, bağımsız olmak, kendine saygısı olmak,*
- 6- *Evrenselcilik: Açık fikirli olmak, erdemli olmak, toplumsal adalet, eşitlik, dünyaya barış istemek, güzelliklerle dolu bir dünya, doğayla bütünlük içinde olma, çevreyi koruma, iç uyum,*

7- *İyilikseverlik: Yardımsever olmak, dürüst olmak, başışlayıcı olmak, sadık olmak, sorumluluk sahibi olmak, gerçek arkadaşlık, olgun sevgi, manevi bir hayat, anlamlı bir hayat, alçakgönüllü olmak,*

8- *Geleneksellik: Alçak gönüllü olmak, dindar olmak, hayatın bana verdiklerini kabullenmek, geleneklere saygılı olmak, ılımlı bir hayat, mahremiyet,*

9- *Uyma: Kibarlık, itaatkâr olmak, anne-babaya ve yaşlılara değer vermek, kendini denetleyebilmek,*

10- *Güvenlik: Ulusal güvenlik, toplumsal düzenin sürmesini istemek, temiz olmak, aile güvenliği, iyiliğe karşılık vermek, bağlılık duygusu, saygılı olmak.*

Değerlerle ilgili bir diğer sınıflandırma önerisi tarafımızca yapılan sınıflandırmadır. Bu sınıflandırmada değerler 9 ana, 39 alt başlık altında gruplandırılmıştır (Güven, 2014):

1. **Sevgi:** İnsan Sevgisi, Hayvan Sevgisi, Doğa Sevgisi, Yaşam Sevgisi
2. **Saygı:** Büyüklere Saygı, Başkalarına Saygı, Farklılıklara Saygı
3. **Hoşgörü:** Başkalarına Karşı Hoşgörü, Merhamet, Alçakgönüllülük, Öfke Kontrolü, Empati
4. **Yardımlaşma ve Dayanışma:** İyilik Yapmak, Komşuluk İlişkileri, Misafirperverlik, Cömertlik, Arkadaşlık, Dayanışma
5. **Sorumluluk:** Kendisine Karşı Sorumluluk, Aileye Karşı Sorumluluk, Topluma-Ülkeye Karşı Sorumluluk, Doğaya ve Çevreye Karşı Sorumluluk, Tutumluluk, Vefakârlık, Sadâkat, Çalışkanlık, Fedakârlık
6. **Dürüstlük:** Doğruluk, Adil Olmak
7. **Barış:** Kendisiyle Barışık Olma, İnsanlarla Barışık Olma, Dünyada Barış
8. **Ulusal Değerler:** Millî (Bayrak-Vatan) Değerler, Bağımsızlık, Atatürkçülük
9. **Özgüven:** Girişimcilik, Cesaret, Haklarını Savunabilmek, Özgürlük

1.2. Neşet Ertaş

Cumhuriyet tarihinin önemli halk ozanı ve halk müziği sanatçılardan birisi olan Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı'na bağlı Kırtıllar köyünde dünyaya gelmiştir. İlkokulda bağlama ve keman çalmaya başlayan Ertaş, 1950'lerin başında babasının da desteğiyle düğünlerde saz çalarak müzik hayatına başlamıştır. 1957'de ilk plağını çıkartan Ertaş bir anda bütün Anadolu'da tanınır olmuş, geniş kitlelerce benimsenmiştir. Unesco tarafından hayatte iken somut olmayan kültürel mirasın sözleşmesine bağlı olarak *Ulusal Yaşayan İnsan Hazinesi* olarak kabul edilmiş, 2011 yılında da İTÜ devlet konservatuvarı tarafından kendisine fahri doktora ünvanı verilerek eserleri derslerde okutulmuştur. 2012 yılında tedavi gördüğü İzmir'de vefat eden,

Ertaş'ın yaşamı boyunca hayatına damga vuran en önemli olgu yoksulluktur (Parlak, 2013). Özellikle sanatında bu yoksulluğun farklı görüntüleri sezilebilmektedir.

Neşet Ertaş'ın sanatçı kimliğinin oluşmasında Abdallık yolunun getirileri ile bu yolun özgün bir kişiliği olan babası Muharrem Ertaş'ın büyük etkisi vardır. Ertaş'ın felsefesinin merkezini insan gönlünü temel alan bir öze yaklaşım belirler. Dervişlik yolunun bütün örnekleri Neşet Ertaş'ta görülür. Ayrıca Ertaş'ta görülen yöresel özellikler ve mahalli unsurlar onu toplum içerisinde ön plana çıkarmış, ülke genelinde ve hatta yurt dışında bilinmesini ve tanınmasını sağlamıştır.

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmış, tarafımızdan önerilen değerler tablosunda yer alan madde başlıklarına göre Neşet Ertaş'ın türküleri incelenerek bu değerlerin türkülerdeki sıklık durumları incelenmiştir. Bu çerçevede yapılan inceleme neticesinde belirlenen değerler örnekler üzerinden aktarılmıştır.

Sınırlılık

Araştırmanın verileri Parlak (2013) tarafından yazılan *Garip Bülbül Neşet Ertaş 1-2* kitaplarında yer alan Neşet Ertaş'a ait türkülerle sınırlıdır.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada Neşet Ertaş'ın kendi yazmış olduğu yayınlanmış ve Erol Parlak tarafından tespit edilmiş yayınlanmamış türküleri betimsel analiz yöntemiyle incelenmiş, tespit edilen değerler örneklendirilerek yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel bir çalışmada geçerlik durumu, çalışmanın sonuçlarının doğruluğunu konu edindir; güvenilirlik ise bilimsel bulguların tekrarlanabilirliğini ifade etmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu nedenle araştırmanın iç geçerliliğini arttırmak amacıyla ilgili alanda yapılan çalışmalar taranmış ve araştırmanın sonuçlarıyla bu çalışmanın sonuçları karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın dış geçerliliğini arttırmak amacıyla araştırma süreci ve bu süreç içerisinde yapılanlar ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bu amaçla, araştırmanın modeli, sınırlılıkları, veri toplama aracı, verilerin çözümlenip yorumlanma aşamaları ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Araştırmanın

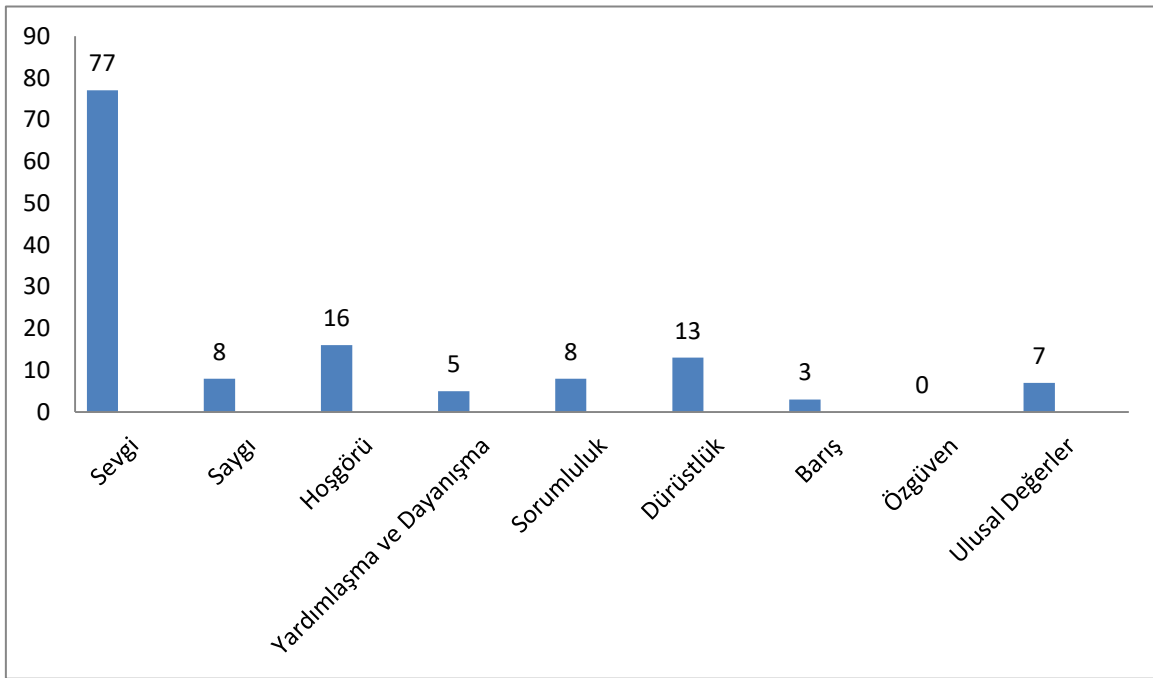
güvenirliğini sağlamak için ise Neşet Ertaş'a ait türküler iki defa incelenmiş, incelemede yapılan sınıflandırmada bir farklılık bulunamamıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular Grafik 1'de gösterilmiştir.

Grafik 1.

Neşet Ertaş'ın Türkülerinde Değer Aktarımı

Yukarıdaki grafiğe göre elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir:

Sevgi

Araştırma sonucunda Neşet Ertaş'ın türkülerinde en çok yer verilen değer sevgi olduğu belirlenmiştir (f:77). Sevgi değeri Ertaş'ın türkülerinde özellikle karşı cinse karşı hissedilen duygular şeklinde türkülerde kendisine yer bulur. Bununla birlikte insanlık sevgisi ve anne sevgisi de türkülerde konu edilmiştir.

Açma zülüflerini yellere karşı türküsünde karşı cinse karşı olan duygular bir dördlükte şöyle aktarılır:

“Açma zülüflerin yellere karşı
 Senin zülfün, benim telim değil mi?
 Bülbül figân eder güllere karşı
 O yâr benim gülüm, gülüm değil mi?”

“Aşkın yüreğime girdi hızlıca
 Yer etti derinde, kaldı gizlice
 Garib'im, kalbimi güler yüzlüce
 Okuyan sen, yazan dilin değil mi?”

(Parlak, 2013, s.310)

Başka bir türküsünde Ertaş, aşkın yakıcı ateşinin gönlüne düştüğünü, bu ateşin onun gönlünde kanayan bir yaraya neden olduğunu şöyle vurgular:

"Aşk ataşı düştü garip gönlüme	Kerem gibi yansam aşk ataşından
Yanıyor bu gönlüm; yâr senin için	Bülbül'üm, ayrılmam gülün peşinden
Derdin' oku battı garip gönlüme	Yâr aşkına yolum dağlar başından
Kanıyor bu gönlüm; yar, senin için"	Aşsa da giderim; yol, senin için."

(Parlak, 2013, s.323)

Doktor Mehmet Ali Altın'ın insanlara karşı duyduğu sevgi bir başka şiirinde şöyle aktarılır:

"İnsanlıktır onun yolu	O hep insanları sevmiş
Yüreği insanlık dolu	Bencilliği çoktan kovmuş
Kırşehir'in altın oğlu	Sanki hizmet için doğmuş
Doktor Memmet Ali Altın	Doktor Memmet Ali Altın"

(Parlak, 2013, s.371)

Ertaş, hem annesine hem de sevdiğine olan hislerini, ikisinden de geçilemeyeceğini iki büyük nimetim var türküsünde şöyle aktarır:

"İki büyük nimetim var	Ana deyip geçilmez
Biri anam, biri yârim	Yâr, anadan seçilmez
İkisine de hürmetim var	İkisine de kıymet biçilmez
Biri anam, biri yârim	Biri anam, biri yârim

(Parlak, 2013, s.433)

Saygı

Neşet Ertaş'ın türkülerinde 8 yerde saygı değerine yer vermiştir. Tasavvufi manada gönül Allah'ın evidir. Bu yüzden gönül kıymetli ve kutsaldır. İnsanın bu dünyayı kendisinin cennete ya da cehenneme çevirebileceğini belirten Ertaş, gönle saygı duymak gerektiğini bir dördlükte şöyle dile getirir:

"Cennettir bu dünya, insan olana
Cehennem de burada, hayvan olana
Gönül Hak'tır, kıymetini bilene
Onu saygı ile almakta insan"

(Parlak, 2013, s.418)

Sevgi, saygı ve ilmin insan olmanın en temel özelliği olduğu ise bir dördlükte şöyle aktarılır:

"İlimsizlik, bilgisizlik yüzünden
Cehalet, hortlayıp çıkar mı; çıkar!
Sevgisizlik, saygısızlık yüzünden
İnsan, insanlıktan bıkar mı; bıkar!"

(Parlak, 2013, s.435)

Neşet Ertaş insanlar arasında ayırım yapmadan hepsine saygı duyduğunu ise şöyle belirtir:
“Vatan-ı memleketim, bu mutlu günde
Büyüğüne, küçüğüne saygı duyarım
Ayırım yapmayana, kendi gönlümde
İnsanlık adına sevgi duyarım.”

(Parlak, 2013, s.490)

Hoşgörü

İncelenen türkülerin 11 yerinde hoşgörü değerine yer verildiği tespit edilmiştir. Neşet Ertaş gönül kırmayıp, insanlar arasında ayırım da yapmayıp, insanlara hoşgörü ile yaklaştığını bir dördlükte şöyle dile getirir:

“Aydos,
Hak bildiğim yoldan ayrı gitmedim
İnsanı, insandan ayırt etmedim
Gönülleri kırıp can incitmedim
Bir Garip sazımı çaldım, gidiyo'm”

(Parlak, 2013, s.347)

Ertaş insanlardan bu dünyada tek beklentisinin gönül alıcı söz, güler yüz yani hoşgörü olduğunu şöyle vurgular:

“Bu dünyada başka bir şey istemem
Bir gönül alıcı sözü beklerim
Büsbütün bu dünya, al; senin olsun
Bir tatlı dil, güler yüz beklerim.”

(Parlak, 2013, s.357)

İnsanları incitmeyerek hoşgörülü olmak gerektiği ise bir şiirinde şöyle aktarılır:

“Sakın ol ha, insanoğlu
İncitme canı, incitme!
Her can bir kalp, Hakk'a bağlı
İncitme canı, incitme!”

(Parlak, 2013, s.468)

Yardımlaşma ve Dayanışma

Yardımlaşma ve dayanışma değerine Ertaş'ın türkülerinde 5 yerde rastlanılmıştır. Birlik, dayanışmanın önemi bir dördlükte şöyle vurgulanır:

“Garib'in sözleri birlik içindir
Birliğin içinde dirlik içindir
Doğru çalış, aileni geçindir
Düşersen darlığa, güç değil mi?”

(Parlak, 2013, s.434)

Başka bir dördlükte ise yine insanların birlik beraberlik içerisinde olması gerektiği şöyle aktarılır:

“Kız alsak, kız versek; akraba olsak
Fakir olanların halından bilsek
Beraber ağlasak, beraber gülsük
İkilik ortadan kalkar; o zaman.”

(Parlak, 2013, s.573)

Yardıma ihtiyacı olan düşkün ve perişan olan insanlara yardım etmek gerektiği bir dördlükte şöyle aktarılır:

“Gönlü bizde olanların aşkına
Kurban ola’m, kurban ola’m, ben ola’m
El uzada’m; perişana, düşküne
Kurban ola’m, kurban ola’m, ben ola’m

(Parlak, 2013, s.573)

Sorumluluk

Neşet Ertaş’ın incelenen türkülerde, 8 yerde sorumluluk değerine yer verildiği görülmüştür. Ertaş, kişinin ailesine karşı sorumluluk duygusu içerisinde çalışması gerektiğini şöyle vurgular:

“Garib’in sözleri birlik içindir
Birliğin içinde dirlik içindir
Doğru çalış, aileni geçindir
Düşersen darlığa, güç değil midir?”

(Parlak, 2013, s.434)

Başka bir dördlükte Ertaş, bir insana düşen sorumlulukları şöyle aktarır:

“Hâl bilen hâldaşı ol
Yol bilen yoldaşı ol
İnsanlığın kardaşı ol
Cahiller bunu anlamaz”

(Parlak, 2013, s.551)

Yine başka bir dördlükte tatlı dilli olma ve gülümseme gibi durumların insan için önemli olduğu şöyle aktarılır:

“Tatlı konuş, dinlesinler sözünü
Gül ki, gören seyreylesin yüzünü
Zaten Hak biliyor senin özünü
Gel kardaş, zamana uymasını bil
Aynı hakkın eşit olmasını bil.”

(Parlak, 2013, s.508)

Dürüstlük

Neşet Ertaş’ın türkülerinde 13 yerde dürüstlük değerine rastlanmıştır. Bir dördlükte insana yalanın yakışmadığı şöyle aktarılır:

“Yakışmaz insana yalan
Doğru söyler insan olan
Bağrı yerde gezer yılan
Ondan ibret almıyoruz”

(Parlak, 2013, s.548)

Haklı ile haksızın ayrılacağı yer olan âhiretin bir gün geleceğini, haklının hakkını alacağını bir dördlükte Ertaş şöyle vurgular:

“O âhîret günü bir gün gelecek
Hâkimler hâkimi Allah olacak
Haklı olan, orda hakkın’ alacak
Helâl et hakkını, n’olur helâl et”

(Parlak, 2013, s.338)

İnsanın kendi değerini anlaması halinde bu dünyada hiçbir haksızlığın kalmayacağını Ertaş bir dördlüğünde şöyle aktarır:

“İnsanlar kendini bilebilseydi
Dünyada haksızlık, kavga olmazdı.
İnsan doğan, yine insan ölseydi
Belki de dünyada hayvan kalmazdı.”

(Parlak, 2013, s.436)

Barış

Barış değerine Neşet Ertaş’ın türkülerinin sadece 3 yerinde rastlanılmıştır. Küskün olanların barışması bir dördlükte şöyle vurgulanır:

“Küskün olanlar barışsın
Hep birbirine karışsın
Allah diyerek çağrışsın
Samah döne, döne, döne.”

(Parlak, 2013, s.318)

Başka bir dördlükte Ertaş, tüm insanlığa kardeş olunması gerektiğini şöyle belirtir:

“Hâl bilen hâl daşı ol
Yol bilen yoldaşı ol
İnsanlığın kardaşı ol
Cahiller bunu anlamaz.”

(Parlak, 2013, s.551)

Kendisinin de kimseye küskün ya da dargın olmadığını şöyle vurgular:

“Uzun yoldan gelmiş gibi yorgunum
Ne kimseye küskün, ne de dargınım
Bir ahu gözlüye candan vurgunum
Garip gönlüm, kapısında kul gibi.”

(Parlak, 2013, s.580)

Ulusal Değerler

İncelenen Neşet Ertaş türkülerinde ulusal değerlere 7 yerde rastlanılmıştır. Ulusal değerlerden vatan sevgisi değeri onun türkülerinde memleketi Kırşehir ve Çiçekdağına övgü ve vatandan uzak kalma şeklinde kendini gösterir. Bir dördlükte Çiçekdağı'na olan sevgisini şöyle aktarır:

“Yâr, yâr...

Çiçekdağı derler, methini etmek

Kolay mıdır seni terk edip gitmek?

Hele şu gurbetin kahrını çekmek

Gel, onu da bana sor; Çiçekdağı!

Ömrüm hey, hey; gine mi ben yandım!

Ah ömrüm hey, hey; gine mi ben yandım!”

(Parlak, 2013, s.373)

Memleketinden ayrı kalmanın verdiği hüznü Ertaş şöyle belirtir:

“Ayrıldı siladan bizim yolumuz

Eşe, dosta malum olsun halımız

Korkarım gurbette kalır ölümüz

Garip ölüsüne ağlar bulunmaz.”

(Parlak, 2013, s.406)

Başka bir dördlükte ise gurbette vatanından uzakta kaldığını şöyle dile getirir:

“Bağlandı yollarım gurbet elinden

Uzak kaldım vatanımdan, elimden

Her ne bulsa; kader; alır elimden

Garib'in emeği boşa, ne deyim?”

(Parlak, 2013, s.590)

Özgüven

Neşet Ertaş'ın incelenen şiirlerinde özgüven değerine rastlanılmamıştır.

4. Sonuç

Değerler, toplumu toplum yapan ve toplumun sonraki süreçlere daha sağlıklı bir şekilde varlığını devam ettirmesine yardımcı olan en önemli unsurlardır. Değerlerin yaşatılması ve bunların sonraki kuşaklara aktarılması noktasında herkesin üzerine görevler düşmektedir. Halk ozanları da bu değerlere saziyla, sözüyle yer vererek kendi üzerine düşen sorumluluğu yerine getirir. Cumhuriyet döneminin en önemli Türk Halk Müziği sanatçısı olan Neşet Ertaş da gerek bestelediği, gerekse bestelediği şiirlerinde bu değerlere yer vermiştir. Yapılan inceleme neticesinde Neşet Ertaş'ın türkülerinde en çok yer verilen değerlerin sevgi (f:77) değeri olduğu görülmüştür. Âdeta bir gönül eri olan Ertaş, gönlünden geçen sevgiye dair ifadelerle şiirlerinde yer

vermiştir. Ertaş'ta sevgi kimi zaman karşı cinse, kimi zaman anneye, kimi zamansa bütün insanlara hissedilen duygu şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Sevgi değerinden sonra en çok yer verilen değer hoşgörü değeridir (f:16). Gönül kırmamak, tüm insanlığa bir nazarla bakmak gibi duygulara önem veren şair hoşgörünün insan ve toplum hayatında öneminin büyük olduğunu vurgular. Araştırma sonucuna göre yer verilen diğer değerler, sıklık durumlarına göre, Dürüstlük (f: 13), Saygı (f:8), Sorumluluk (f:8), Ulusal Değerler (f:7), Yardımlaşma ve Dayanışma (f:5), Barış (f:3) değerlerine de şiirlerde rastlanılmıştır. Bununla birlikte önerilen sınıflandırmada yer alan Özgüven değerine ise Neşet Ertaş'ın şiirlerinde rastlanılmamıştır.

Kaynakça

Güven, A. Z. (2014). *Değerler Eğitimi ve Türkçe Derslerinde Değerlerin Kullanımı*, Konya, Palet Yay.

Kağıtçıbaşı, Ç. ve Kuşdil, M.E. (2000). Türk öğretmenlerin değer yönelimleri ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*. 15(45) 59-76.

Parlak, E. (2012). Anadolu Türkmen Müzik Sanatında Bir Abdal Deha: Neşet Ertaş. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 61, 289-312.

Parlak, E. (2013). *Garip Bülbül Neşet Ertaş 1-2*. İstanbul. Demos Yayınları.

Rokeach, M. (1973). *The nature of human values*. New York: The Free Press.

Schwartz, S.H. ve W. Bilsky. (1987). Towards a psychological structure of human values. *Journal of Personality and Social Psychology*. 53, 550-562.

Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in Experimental Social Psychology*. 25, 1-65.

Schwartz, S. H. (1994). Are there universal aspects in the structure and contents of human values? *Journal of Social Issues*. 50(4) 19-45.

Schwartz, S. H. ve Bardi, A. (1997). Influences of adaptation to communist rule on value priorities in eastern europe. *Political Psychology*. 18, 385-410.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.